Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

NR. 6 **Poznań, dnia 15 marca 1939** **ROK 18**

Wydawca i miejsce wydania: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu**
ul. Rzeczypospolitej nr. 1 Telefon nr. 25-95 i 48-98

Zryczałtowany podatek od obrotu na lata 1939-40

W Dz. Ust. R. P. Nr. 17/39 pod poz. 102 ukazało się rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 23 lutego 1939 r. o poborze podatku obrotowego w formie ryczałtu na lata podatkowe 1939 i 1940.

I. Podatek obrotowy w formie ryczałtu będzie pobierany od przedsiębiorstw, które:

a) były prowadzone w r. 1938 w okręgu tego samego urzędu skarbowego i w tej samej miejscowości, choćby przez inną osobę lub pod inną firmą, i nie zmieniły istotnie przedmiotu swej działalności,
b) osiągnęły za rok 1938 obrót nie przekraczający według posiadanych przez urząd skarbowy wiadomości kwoty 50.000 zł oraz
c) zostaną zaliczone do ryczałtu przez właściwe urzędy skarbowe.

II. Zryczałtowanemu podatkowi nie podlegają z powyżej wymienionych przedsiębiorstw:

a) należące do kupców rejestrowych,
b) prowadzące w r. 1938 księgi handlowe lub szczegółowe notatki (zapiski), przyjęte za podstawę wymiaru podatku za rok 1938, bądź też prowadzące księgi handlowe od początku 1939 r.,
c) obowiązane do płacenia scalonego podatku obrotowego,
d) posiadające więcej niż jedno stałe miejsce sprzedaży lub wykonywanie innych odpłatnych świadczeń,
e) budowlane,
f) sprzedające mięso lub przetwory mięsne,
g) tartaki i zakłady eksploatacji leśnej,
h) kinematografy,
i) przedsiębiorstwa komisowe, ajencyjne, pośrednictwa, ekspedycyjne, przewozowe i ekspedycyjne.

III. O zaliczaniu danego przedsiębiorstwa do ryczałtu zawiadomi właściwy urząd skarbowy płatnika podatku do dnia 30 kwietnia 1939 r.. Równocześnie zawiadamia urząd skarbowy płatnika o wysokości przypadającego na niego podatku.

Płatnikowi przysługuje prawo złożenia do urzędu skarbowego w ciągu dni 14 od doręczenia zawiadomienia pisemnego wniosku o ustalenie ryczałtu w innej kwocie lub o wyłączenie z ryczałtu. Wnioski takie są wolne od opłaty stemplowej.

Brak wniosku uważa się za zgodę na dokonane ustalenie ryczałtu. Tak samo traktuje się wniosek złożony po terminie. Zawiadomienie wówczas otrzymuje moc nakazu zapłaty.

Złożony w terminie wniosek o wyłączenie powoduje automatycznie wyłączenie z ryczałtu na lata 1939 i 1940.

Wniesiony w terminie wniosek o ustalenie ryczałtu w innej kwocie może urząd uznać za zasadny. W tym wypadku zawiadamia Urząd Skarbowy płatnika o nowym wymiarze ryczałtu.

Jeżeli urząd skarbowy wniosku nie uzna za uzasadniony, wzywa płatnika do rozpoznania wniosku w jego obecności. O ile nastąpi porozumienie między urzędem skarbowym a płatnikiem co do wysokości ryczałtu, wymierza urząd skarbowy podatek zryczałtowany w myśl porozumienia.

W razie nieosiągnięcia porozumienia przedsiębiorstwo zostaje wyłączone z ryczałtu i płaci podatek od obrotu na zasadach ogólnych.

Niezgłoszenie się płatnika bez uzasadnionej przyczyny w terminie, wyznaczonym do rozpoznania wniosku, uważa się za cofnięcie wniosku.

IV. Nakazy płatnicze na zryczałtowany podatek winny być doręczone do dnia 15 czerwca 1939 r.

Podatek zryczałtowany na lata 1939 i 1940 płatny jest corocznie w czterech równych ratach do 15 lipca, do 15 września i do 15 listopada roku podatkowego i do 15 lutego roku następnego.

Od nakazów płatniczych oraz od zawiadomień, które uzyskały moc nakazów płatniczych, nie mogą być wnoszone odwołania.

V. W wypadku:

a) nabycia lub przejęcia przedsiębiorstwa przez kupca rejestrowego,
b) otwarcia w przedsiębiorstwie nowego stałego miejsca sprzedaży lub miejsca wykonywania innych świadczeń,
c) zmiany istotnej działalności przedsiębiorstwa,
d) powstania obowiązku płacenia scalonego podatku obrotowego

pobierany będzie podatek od obrotu na podstawach ogólnych za czas, od kiedy zaszły te zmiany.

To samo będzie miało miejsce w r. 1940, o ile przedsiębiorstwo zaliczone do ryczałtu w r. 1939 osiągnie obrót ponad 50.000 zł.

VII. W razie zlikwidowania przedsiębiorstwa, uzyskanie uprawnienia do całkowitego zwolnienia od podatku obrotowego lub przeniesienie przedsiębiorstwa do okręgu innego urzędu skarbowego, podatek zryczałtowany w odpowiedniej części zostanie umorzony pod warunkiem, że płatnik powiadomi o tym urząd skarbowy w ciągu 3 miesięcy.

* * *

W tym samym Dzienniku Ustaw ogłoszone zostało rozporządzenie o zryczałtowaniu p o d a t k u d o c h o d o w e g o. Rozporządzenie to n i e obowiązuje jednak w województwie poznańskim, pomorskim, górnośląskiej części woj. śląskiego, w powiecie działdowskim i na ziemiach odzyskanych w r. 1938. Sz.

Przyjazd Ministra Przemysłu i Handlu p. Antoniego Romana do Poznania.

Jak się w ostatniej chwili dowiadujemy, Pan Minister Przemysłu i Handlu odniósł się przychylnie do zaproszenia Związku Fabrykantów w Poznaniu i zapowiedział swój przyjazd do Poznania na dzień 25 marca 1939.

W czasie pobytu swego w Poznaniu p. Minister prawdopodobnie zwiedzi, w asyście władz Związku, kilka przedsiębiorstw przemysłowych.

Wieczorem p. min. Roman wygłosi na ogólnym zebraniu Związku Fabrykantów referat na temat organizacji i unarodowienia życia gospodarczego Polski.

Zaproszenia na powyższe zebranie zostaną PT. Członkom Związku rozesłane osobno.

Związek Fabrykantów prosi o liczny udział członków w powyższym zebraniu.

Komisja Interwencjonistyczna przeciwko przymusowi organizacyjnemu w przemyśle.

W związku z zakończeniem prac Komisji Interwencjonistycznej donosimy, że Komisja ta ustosunkowała się negatywnie do zagadnienia przymusu organizacyjnego w przemyśle jako powszechnej formy organizacyjnej, uznając jednak, iż w wyjątkowych wypadkach, w których interwencjonizm jest szczególnie rozbudowany, przymusowe zrzeszenie przedsiębiorstw danej branży może być celowe dla realizacji określonych czynności interwencyjnych. Motywem takiego istnienia wobec problemu przymusu organizacyjnego w przemyśle jest przekonanie większości Komisji, iż przymus organizacyjny nosi w sobie szereg cech ujemnych, organicznie i nieodłącznie z nim związanych. Z cechami tymi należy się zawsze liczyć i tylko zupełnie wyjątkowe korzyści gospodarcze z realizacji zadań zrzeszenia przymusowego mogą je zrównoważyć i usprawiedliwić zastosowanie tej formy organizacyjnej. W organizacjach przymusowych występują m. in. zrozumiałe tendencje do obrony praw nabytych swych członków i niedopuszczania do powstania konkurencji, a tym samym dążenia do koncesjowania przemysłu.

W organizacjach przymusowych, których niezadowoleni lub pokrzywdzeni opuścić nie mogą, powstaje możliwość wykorzystywania silniejszych lub liczniejszych w stosunku do słabszych lub mniej licznych. To też powstaje w nich z konieczności problem obrony mniejszości przez władze nadzorcze oraz daleko idącej kontroli ze strony władzy administracyjnej. Zrzeszenia przymusowe — jeżeli miałyby stać się podstawową formą organizacyjną przemysłu — bynajmniej nie odciążą przez swą działalność administracji państwowej, lecz — przeciwnie — będą powodowały zwiększenie jej zadań oraz spowodują silniejszy i szybszy jej rozrost, ponieważ ze wzrostem zakresu środków interwencyjnych, poruczonych zrzeszeniom przymusowym, wzrastać będzie równolegle kontrola państwowa i potrzeba rewidowania w drugiej instancji decyzji w sprawie sprzecznych a przymusowo zrzeszonych interesów.

Dlatego nie można oczekiwać, aby powszechny system przymusu organizacyjnego przyniósł usprawnienie działalności organizacyj przemysłowych, zwiększył ich przydatność dla celów państwowej polityki gospodarczej, oraz odciążył administrację państwową.

Równocześnie polityka przymusowych, zrzeszeń, koncesjowanie przemysłu i handlu, wykorzystanie w organizacji przymusowej przewagi silniejszych itp. grozi upośledzeniem średnich i drobnych warsztatów na korzyść wielkich przedsiębiorstw i likwidacją warsztatów, nie mogących dać sobie rady z trudnościami wzrastającej reglementacji.

Uzasadnione może być zatem jedynie wyjątkowe i nader oględne stosowanie tak niebezpiecznego i obosiecznego instrumentu polityki interwencyjnej, jakim jest przymus zrzeszeniowy.

O dozorze nad wyrobem i obiegiem środków kosmetycznych.

W Dzienniku Ustaw R. P. Nr. 13 poz. 72 z rb. ogłoszone zostało rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 18 stycznia 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o dozorze nad wyrobem i obiegiem środków kosmetycznych.

Rozporządzenie to, które weszło w życie z dniem ogłoszenia, normuje wyrób i sprzedaż środków kosmetycznych. Z chwilą ogłoszenia powyższego rozporządzenia straciło moc obowiązującą rozporządzenie z dnia 25. VI. 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 62 poz. 523).

Rozporządzenie powyższe objęło wyrób, opakowanie, sprzedaż i inne wprowadzenie w obieg kosmetyków, nie wyłączając tych, które są stosowane w zakładach dokonywujących zabiegi kosmetyczne. Ważniejsze przepisy przewidują m. in., że środki do barwienia włosów, środki na odwłosienie i środki na odciski nie mogą być wprowadzone w obieg bez uprzedniego ich zarejestrowania w Min. Opieki Społecznej. Kremy, szminki (barwiczki), środki przeciw piegom, środki przeciw poceniu się, płyny do warg oraz środki do jamy ustnej i zębów powinny być zgłoszone do Państwowego Zakładu Higieny w Warszawie.

Zgłoszenie należy składać oddzielnie dla każdego środka, podlegającego zgłoszeniu, przy tym dla środków już znajdujących się w obiegu — w terminie do dnia 20. II. 1939 r., dla nowowytworzonych zaś środków przed przystąpieniem do masowej produkcji. Kosmetyki zagraniczne winny być zgłoszone przed wprowadzeniem ich do obiegu, a znajdujące się już w obiegu — w terminie do dnia 20. V. 1939 r. Zgłoszone dane stanowią tajemnicę urzędową. O ile Państw. Zakład Higieny nie podniesie w ciągu 30 dni zastrzeżeń co do zawartych w zgłoszeniu danych, kosmetyk może być wprowadzony do obiegu.

Nie wymagają rejestracji ani zgłoszenia te śpośród wyżej wyliczonych kosmetyków, które zostały już zarejestrowane na podstawie przepisów dawniejszych. (Rozporządzenie z 25. VI. 1934 r.).

Wszystkie inne rodzaje kosmetyków, poza wyżej wymienionymi, nie podlegają ani rejestracji ani zgłoszeniu, jednakże winny odpowiadać ogólnym przepisom rozporządzenia.

Reklamy środków kosmetycznych, ogłaszane w jakiejkolwiek bądź formie, nie mogą zawierać danych mogących wprowadzić w błąd co do czasu, miejsca lub sposobu wyrobu, a także co do pochodzenia, składu, własności, jakości i wartości użytkowej oraz działania danych środków kosmetycznych.

Sprzedaż hurtowa i detaliczna kosmetyków, za wyjątkiem mydeł toaletowych, odbywać się może wyłącznie w opakowaniu wytwórni, w warunkach odpowiadających wymaganiom higieny; luzem (z naczyń otwartych) kosmetyki mogą być stosowane tylko w zakładach, dokonywujących zabiegi kosmetyczne i tylko na miejscu w zakładzie.

Zezwolenia na wyrób i obieg środków kosmetycznych, wymagających zezwolenia w myśl dotychczasowych przepisów, udzielone przed dniem 20. II. 1939 r. zachowują swoją moc, o ile środki te odpowiadają przepisom rozporządzenia.

Zezwolenia zaś na wyrób i obieg środków kosmetycznych nie odpowiadających przepisom rozp., a znaj-

dujących się w dniu 20. II. 1939 już w obiegu — tracą moc z dniem 20. II. 1940. r.

Środki kosmetyczne nie odpowiadające przepisom rozporządzenia i niepodlegające dotychczas rejestracji, mogą być w obiegu nie dłużej jak do dnia 20. II. 1940, o ile nie są to środki uznane przez władze dozoru nad artykułami żywności i przedmiotami użytku za szkodliwe dla zdrowia.

Potrącanie należności za świadectwa przemysłowe.

W związku ze zbliżającym się terminiem płatności pierwszej zaliczki miesięcznej na podatek obrotowy, obowiązujący od 1. I. 1939 r. (Dz. U. R. P. Nr. 34 z 1938 r. poz. 292) Ministerstwo Skarbu w okólniku z dnia 31. I. 1939 r. wydało władzom skarbowym zarządzenie, normujące zagadnienie potrącania z zaliczek miesięcznych części należności za świadectwa przemysłowe nabyte na 1939 rok podatkowy. Zgodnie z art. 15 ust. (2) i (3) ustawy o podatku obrotowym potrąceniu z zaliczki miesięcznej podlega 1/10 część zasadniczej ceny świadectwa, przypadającej na rzecz Skarbu łącznie z 15%-wym dodatkiem. Potrąceniu podlega należność za świadactwa przemysłowe, faktycznie wykupione na 1939 r. Władze Skarbowe winny wymierzać zaliczki miesięczne w kwotach netto, t. j. po potrąceniu odpowiedniej części należności. Natomiast wymiary będą ustalone brutto. Potrącenia będą dokonane tylko z należności podatkowych, przypadających na 1939 r. Jeśli wymierzony podatek wyniesie mniejszą sumę od należności, przypadającej do potrącenia, zostanie potrącona tylko suma wymiaru.

Te same zasady odnoszą się do dodatkowych wymiarów, uskutecznionych przez władze skarbowe.

Należności za świadectwa przemysłowe, wykupione przez osoby, nie prowadzące ksiąg handlowych, będą potrącane po ¼ części przy uiszczaniu kwartalnych zaliczek.

Należności za świadectwa przemysłowe łącznie z 15% dodatkiem, przypadające do potrącenia:

Dla zakładów przemysłowych:

kat.	we wszystkich miejscowościach:	W Warszawie	W miejscowościach klasy: I.	II.	III.	IV.
	złotych:					
I	6.900	—	—	—	—	—
II	4.600	—	—	—	—	—
III	2,300	—	—	—	—	—
IV	690	—	—	—	—	—
V	230	—	—	—	—	—
VI	—	138,—	115,—	92,—	69,—	46,—
VII	—	69,—	57,50	46,—	34,50	23,—
VIII	—	17,25	13,80	11,50	6,40	4,60

Słuszna dążność do stabilizacji cen.

W państwach zachodnio - europejskich zwraca uwagę stosowany w tamtejszym handlu system sprzedaży, którego zasadniczą właściwością są stałe ceny. Ujawniona wobec klienta cena jest podtrzymywana bez względu na dojście tranzakcji do skutku. Im bliżej na wschód, tym system stałych cen ulega zmianom, by wreszcie w krajach wschodnich przeobrazić się w zupełności w typowe „handlowanie". Przed wojną w byłym zaborze pruskim istniał system stałych cen. Po wojnie jednak, a w szczególności zaś w okresie kryzysu, załamał się. Kupiec, pragnąc za wszelką cenę pozbyć się towar, wyznaczał często na kartce, doczepionej do towaru dwie ceny: cenę zacenioną, t. zn. cenę ujawnioną, na zapytanie klienta i cenę najniższą, po jakiej ekspedient mógł towar oddać. Obie ceny były wypisywane kluczem, zrozumiałym tylko dla sprzedawcy. W ten sposób cena towaru, po jakiej klient nabywał go, była zależna przede wszystkim od umiejętności targowania się klienta. Oczywiście, iż w tym stanie rzeczy był krzywdzony klient, który targować się nie umiał. Obecnie, gdy warunki gospodarcze uległy pewnej stabilizacji, kupiectwo wielkopolskie postanowiło wrócić do dawnych, zdrowych i moralnych metod sprzedaży. Mianowicie postanowiło, iż od 1 marca roku bież. obowiązują w składach wielkopolskich stałe ceny. Korzyść odniosą z tego dwie strony: konsument skorzysta o tyle, że będzie miał pewność, że z powodu braku zdolności „targowania się" nie zapłacił drożej, od innego, który tę „zdolność" posiada. Jeżeli jednak wyda mu się, że podana cena jest zbyt wysoka, będzie mógł swobodnie udać się do innego składu, gdzie przy tym samym systemie, może znaleźć ten sam towar po cenie niższej. W ten sposób każdy kupiec, mając taką groźbę przed oczyma, będzie się starał kalkulować najtaniej. W rezultacie konsument przy systemie stałych cen będzie miał więcej danych, aniżeli obecnie, że cena ujawniona prze kupca jest kalkulowana rzetelnie, a nie wygórowana. Wreszcie dalszym zyskiem klienta będzie ulepszona jego obsługa. Kupiec odciążony od troski wyjścia zwycięsko z targowania się, będzie mógł zwrócić większą uwagę na doradztwo, oparte na fachowości i długoletnim doświadczeniu.

A zyski kupca? Przede wszystkim wyjście z roli upokarzającej, stawiającej go w pozycji nie kupca, lecz handlarza. Przy systemie targowania się, klient zawsze był uprzedzony do kupca, podejrzewając go o wygórowaną kalkulację i chęć jak największego zysku. Najważniejszym zaś zyskiem kupca, to zysk na czasie, który, poświęcany dotychczas targowaniu się z klientem, będzie mógł przeznaczyć na usprawnienie gospodarcze przedsiębiorstwa i na lepszą obsługę klienta, przywiązując go przez to do siebie. Stałe ceny — to zdrowe ceny, to uczciwy handel, to zachodnio - europejski system sprzedaży. Należy wyrazić zadowolenie, że właśnie Wielkopolska ujęła w ręce swoje inicjatywę uzdrowienia handlu polskiego, którego opinię podcinał tak bardzo system targowania się i cen ruchomych, zależnie od możności wyśrubowania ceny i jej przeprowadzenia przy tranzakcji.

Rozdział funduszów w akcji zwalczania bezrobocia w Wielkopolsce.

W wyniku doświadczeń roku ubiegłego, Wydział Wykonawczy Wojewódzkiego Komitetu Obywatelskiego do walki z bezrobociem realizował swą naczelną zasadę zapracowania przez udzielenie dotacji Związkom Samorządowym na prowadzenie robót nie objętych ich budżetami zwyczajnymi, przy czym kontrolę zarówno pod względem celowości, jak i użycia kwot dotacyjnych powierzył Wojewódzkiemu Biuru Funduszu Pracy.

Kwota zł 2.135.463,38, przypadająca na zatrudnienie, w tym na zatrudnienie pracowników umysłowych zł 245.821,30 w porównaniu do kwoty z roku ubiegłego wskazuje, że Wojewódzki Komitet Obywatelski konsekwentnie starał się o zrealizowanie zasady zapracowania świadczeń pomocy zimowej — a ogłoszony wykaz robót, wykonanych z funduszów Komitetów Obywatelskich, przedstawia dorobek społeczny, wartości poważnej i będącej wynikiem przepracowanych 890.273 roboczodni.

Skarb. - Finanse

Sprzedaż rozpoczętej budowli a ulgi.

(Art. 3 ust. z 24. III. 1933).

Skarżący powołuje się na postanowienie art. 4 ustawy z 16. II. 1937 r. w myśl którego ulgi przewidziane w art. 3-im będą mogły być warunkowo przyznane jeszcze przed ukończeniem budowy. Z wyraźnego jednak brzmienia cytowanego przepisu nie wynika bynajmniej obowiązek władzy uwzględnienia takiego żądania. Potrącenie kosztów budowy przed jej wykończeniem przede wszystkim może być przyznane, a nie musi, — nadto jest z góry nzależnione od dotrzymania warunków, na jakich przyznano ulgi w trakcie budowy, jak stanowi p. 2 powołanego art. 4-go, poza tym przewidziany został przez ustawodawcę specjalny tryb przyznawania tej ulgi, który ustala Minister Skarbu w drodze rozporządzenia.

Przepis powołany ma na względzie jedynie ten cel, aby budującemu w trudnych warunkach finansowych, ułatwić doprowadzenie budowy do końca, a nie, aby tego, kto odstęuje od popieranego przez ustawodawcę celu gospodarczego w postaci przysporzenia domów mieszkalnych, dla urzeczywistnienia którego jedynie ulga omawiana wprowadzona, chiał ustawodawca faworyzować dalszymi koncesjami ulgowymi.

(Wyrok N. T. A. z dnia 19. X. 1938 r. L. rej. 2314/37).

Dowód ze świadków w postępowaniu podatkowym.

Najwyższy Trybunał Administracyjny w motywach wyroku z dnia 28. IX. 1938 r. L. Rej.: 5957/36 ustalił następujące zasady prawne:

1. Ordynacja Podatkowa nie nakłada na władze skarbowe obowiązku zawiadomienia płatnika o terminie przesłuchania świadka w jego sprawie przez te władze. Postanowienia bowiem art. 67 ordynacji podatkowej (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. poz. 134) nakazują powiadomienie płatnika „o terminie przesłuchania pod przysięgą świadków biegłych . . . w sądzie“, a więc dotyczą wypadku, kiedy płatnik żądał przesłuchania świadków pod przysięgą, nie zaś jedynie zbadania wskazanych przez siebie świadków .

2.Podanie do wiadomości płatnika w orzeczeniu władzy odwoławczej jedynie konkluzji z przesłuchania zaofiarowanego przez płatnika świadka w formie ogólnikowej, a mianowicie, że zarzuty odwołania nie zostały udowodnione, nie stanowi dostatecznego rozprawienia się z zaofiarowanym środkiem dowodowym; takie postępowanie władzy skarbowej należy zatym uznać za wadliwe.

Dowód z biegłych w postępowaniu podatkowym.

Pominięcie w motywach orzeczenia władzy odwoławczej zawartego w odwołaniu płatnika żądania przesłuchania biegłych pod przysięgą — stanowi istotną wadliwość postępowania. — Z postanowienia bowiem art. 67 ordynacji podatkowej jasno wypływa, że płatnikowi służy takie samo prawo, jak i władzy, żądania przesłuchania biegłych pod przysięgą. (Wyr. N. T. A. z dnia 21. IX. 1938 r. L. Rej.: 1016/37).

Potrącalność bonifikat.

Władza skarbowa doliczyła do podstaw wymiaru podatku dochodowego pewną sumę, figurującą na rachunku bonifikat, tłumacząc to tym, iż w dzienniku buchalteryjnym nie zostało uwidocznione, komu zostały udzielone powyższe bonifikaty. Podatnik przedłożył wykaz bonifikat, z podaniem nazwisk i adresów odbiorców oraz sum od każdego przypadających, a gdy władza skarbowa tego wykazu nie uznała, podniósł, że władza skarbowa ma zawsze możność sprawdzenia prawdziwości tego wykazu. Trybunał Administracyjny, o który oparła się sprawa, wyjaśnił, że brak w dzienniku poszczególnych nazwisk odbiorców, którym udzielono bonifikat, stanowi wprawdzie formalne uchybienie w księgowaniu, jednak dla wymiaru podatku dochodowego wadliwość ta nie może mieć tego znaczenia, by już z jej powodu odnośny wydatek miał być uznany za niepotrącalny. Wadliwość ta pociąga za sobą jedynie prawo władzy do zażądania w razie wątpliwości, przedłożenia dowodu na dokonanie wypłat lub zarachowanie odnośnych bonifikat na rzecz poszczególnych, wymienionych w wykazie, odbiorców. (Wyrok N. T. A. liczba rej. 4028/34).

Przesłuchiwanie biegłych przed przysięgą.

Ordynacja podatkowa przewiduje, jak wiadomo, przepis, na mocy którego podatnik może żądać, aby biegli względnie świadkowie przesłuchiwani w toku postępowania wymiarowego byli badani pod przysięgą. Jest to bardzo bardzo ważne uprawnienie podatników, polegające na tym, że normalnie przy badaniu świadków i biegłych w toku postępowania wymiarowego, podatnik nie jest obecny. Inaczej jednak jest wówczas, jeżeli świadkowie i biegli przesłuchiwani są pod przysięgą. Ponieważ urząd skarbowy nie ma prawa przyjmowania przysięgi od świadków i biegłych, przeto przysięgę przyjmuje i przeprowadza badanie Sąd Grodzki, przy czym

ordynacja podatkowa stanowi, że przy takim badaniu może być obecny podatnik, któremu przysługuje prawo zadawania pytań badanym świadkom i biegłym. Jest rzeczą jasną, że taki osobisty udział płatnika przy badaniu świadków i biegłych oraz możność zadawania pytań, stanowi bardzo poważną broń w ręku podatnika, który ma możność przez stawianie odpowiednich pytań przeprowadzić swoje tezy dowodowe.

W praktyce powstało zagadnienie, czy wniosek, złożony przez podatnika o zbadanie biegłych pod przysięgą jest dla władzy skarbowej wiążący. Sprawa oparła się o Najwyższy Trybunał Administracyjny, który wyjaśnił, że z postanowień ordynacji podatkowej jasno wypływa, iż płatnikowi służy takie same prawo jak i władzy skarbowej żądania przesłuchania biegłych pod przysięgą. Dlatego też władza skarbowa obowiązana jest w razie zgłoszenia takiego wniosku, zbadać biegłego pod przysięgą (Wyrok N. T. A. l. rej. 1016/37).

Natomiast w innym wyroku w podobnej kwestii Najwyższy Trybunał Administracyjny wyjaśnił, że ordynacja podatkowa nie nakazuje władzy podatkowej zawiadamiania płatnika o terminie przesłuchania świadków. Dlatego też jeżeli płatnik chce być obecny przy badaniu świadków, może to zrobić tylko w ten sposób, że zgłosi wniosek o przesłuchanie świadka pod przysięgą. (Wyrok N. T. A. l. rej. 5957/36).

Sprawy socjalne.

Niestawienie się robotnika do pracy.

Zasada prawna. Niezgłoszenie się do pracy przez czas sześciu tygodni uzasadnia bezzwłoczne rozwiązanie umowy pracy, skoro przyczyną niestawienia się do pracy był areszt śledczy.

(Orzeczenie Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dn. 9 sierpnia 1938 r. Nr. C. II. 168/38).

Rozwiązanie umowy z pracownikiem cudzoziemcem.

Zasada prawna. Odmowa władz administracyjnych udzielenia zezwolenia na pracę cudzoziemca jest ważną przyczyną bezzwłocznego rozwiązania umowy z tym cudzoziemcem jako pracownikiem w myśl art. 32 lit. h rozporządzenia o umowie o pracę pracowników umysłowych.

(Orzeczenie Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dn. 22 lutego 1938 r. Nr. C. II. 2268/37).

Zrzeczenie się przez pracownika umysłowego roszczeń z powodu nieubezpieczenia go przez pracodawcę.

Zasada prawna. Dopuszczalne jest ugodowe załatwienie pomiędzy pracodawcą a pracownikiem umysłowym przy rozwiązaniu stosunku pracy roszczeń tego pracownika z powodu niewypełnienia względem niego przez pracodawcę obowiązków z tytułu ubezpieczenia pracowników umysłowych. Umowa taka dotyczy już istniejącego między stronami stosunku prawnego i winna być uważana za ugodę w rozumieniu art. 621 kod. zob.

(Orzeczenie Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dn. 8 września 1938 r. Nr. C. I. 2446/37).

Kiedy akwizytor jest pracownikiem przedsiębiorstwa.

Za istotną cechę, odróżniającą samoistnego, niezależnego agenta handlowego od pracownika zajętego we firmie i podlegającego obowiązkowi ubezpieczenia, uważać należy moment zależności faktycznej danej osoby jako pracobiorcy od firmy jako pracodawcy w zakresie przedmiotu, rozmiaru, czasu, miejsca i sposobu wykonania pracy, uwidaczniający się w obowiązku pozostawiania tej osoby w gotowości wykonywania poszczególnych zleceń pracodawcy w granicach zakreślonych umową, przy czym jeżeli ustalenie lub nieustalenia momentu zależności nie jest możliwe na zasadzie samej umowy, należy wziąć pod uwagę całokształt okoliczności konkretnego przypadku.

Pobieranie prowizji od transakcyj nie stwierdza jeszcze, że dana osoba jest samodzielnym agentem handlowym jako też nie wyłącza istnienia zależności służbowej.

Wynagrodzenie za niewykorzystany urlop.

Wobec częściowo stosowanej praktyki przyznawania pracownikom wynagrodzenia za urlop niewykorzystany w roku ubiegłym trzeba mieć na uwadze, że sprawa ta winna być traktowana jedynie jako świadczenie dobrowolne lub też jako umowne z tyt. specjalnego zobowiązania się pracodawcy do dodatkowego wynagrodzenia, nie zaś jako świadczenie należne pracownikowi z ogólnych przepisów o urlopach — choćby uprzednio pracownik zażądał urlopu, a pracodawca odmówił.

Jak bowiem już w 1930 r. ustalił Sąd Najw., prawo pracownika do urlopu stanowi swoiste świadczenie pracodawcy, polegające wyłącznie na zapewnieniu pracownikowi wypoczynku. Taka myśl ustawodawcy widoczna jest m. in. w ust. 2 art. 3 ustawy o urlopach z 1922 r. (Dz. U. poz. 334), według którego pracownik traci prawo do wynagrodzenia za czas urlopu, o ile w czasie urlopu będzie zarobkowo pracował w innym przedsiębiorstwie. Myśl ta przebija w ust. 2 art. 5 ustawy, z którego wynika, iż nieskorzystanie z urlopu — z innej przyczyny jak choroba — nie skutkuje jego przesunięcia, powoduje utratę prawa do urlopu, a zatem i prawa do wynagrodzenia za czas urlopu. Zasada ta znajduje trafny wyraz w rozporządzeniu wykonawczym, a mianowicie w § 5, według którego w razie niewykorzystania urlopu w czasie, oznaczonym w liście kolejności, — chyba z powodu choroby — pracownik nie może żądać go w innym terminie, ani też żadnego dodatkowego wynagrodzenia, oraz w § 8, przewidującym, że w wypadku, gdy okres pracy uprawniający do urlopu kończy się w ciągu roku kalendarzowego, prawo do urlopu przysługuje po upływie tego okresu z tym, że urlop winien rozpoczynać się przed końcem tego roku kalenderzowego. Zdaniem Sądu Najw. brak podstaw do przypuszczenia, by ta zasada nie miała być stosowana również w razie odmowy urlopu ze strony pracodawcy, zwłaszcza, że ustawa przewiduje na taki przypadek w ust. 1 art. 5 właściwy tryb postępowania, zabezpieczający pracownikowi służące mu prawo. Przepis ten przewiduje decyzję inspekcji pracy w razie nieosiągnięcia zgody co do kolejności urlopu.

Na stanowisku tym Sąd Najw. stoi do dnia dzisiejszego, czego dowodem jest orzeczenie z 23. II. 1938 r. Nr. C. I. 1937/37.

Nieudzielenie urlopu staje się przekroczeniem, pociągającym odpowiedzialność karną tylko wówczas, jeśli sporządzono listę urlopową i pracownik wyraził chęć skorzystania z urlopu w wyznaczonym czasie. (S. N. II. K. — Zb. Urz. 282/24).

Odpowiedzialność za wypadki.

I. W niejednokrotnie omawianej już sprawie odpowiedzialności pracodawcy za wypadki przy pracy z art. 196 ustawy o ubezpieczeniu społecznym (zob. np. prot. z 1. IV. i 2. XII. 1937 r.) Sąd Najw. orzekł ostatnio, że pracodawca odpowiada za szkodę „tylko w razie zaniedbania wiążącego przepisu". W myśl uzasadnienia „skoro nie ma przepisu nakazującego by w hali maszyn i kotłowni była taka sama temperatura, lub zakazującego przeciągów, o ile otworzy się równocześnie drzwi w obu przeciwległych ścianach kotłowni, na co również powołują się powodowie, jako na przyczynę zaziębienia i śmierci męża, wzgl. ojca, to w braku takich przepisów pozwana firma co do różnicy ciepłoty lokalu pracy nie miała obowiązku, określonych w art. 196 ust. 396/33 Dz. U., a tym samym nie mogła dopuścić się zaniedbania obowiązku." (Orzeczenie z 13. X. 1938 r. C. II. 609/38 — Przegl. Gosp. Nr. 24).

II. Co do kwestii, czy w stosunku do pracownika niezgłoszonego do ubezpieczenia od wypadków, choć podlegającego temu obowiązkowi, pracodawca odpowiada również tylko według ustawy o ubezpieczeniu społecznym. Wiadomo, że w myśl art. 152 Kod. Zobowiązań przedsiębiorca odpowiada za wszelką szkodą wyrządzoną przez ruch przedsiębiorstwo, o ile nie udawadnia winy poszkodowanego lub osoby, za którą nie odpowiada, lub też siły wyższej (Nr. C. II. 2674/37 z 5. IV. 1938 r. Przegląd Gosp. Nr. 23).

Zwolnienie od obowiązku ubezpieczenia.

Art. 6 rozporządzenia pracowników umysłowych wymienia szereg kategorii pracowników, którzy mogą być na własne żądanie zwolnieni od obowiązku ubezpieczenia w zakresie ubezpieczenia emerytalnego pracowników umysłowych oraz od obowiązku ubezpieczenia na wypadek braku pracy. Warunki, na jakich zwolnienie następuje, normuje § 12 rozporządzenia wykonawczego z 22 grudnia 1927, postanawiając, że „zwolnienie od obowiązku ubezpieczenia w myśl art. 6 następuje z pierwszym dniem tego miesiąca kalendarzowego, w którym dana osoba zgłosiła do Zakładu Pracowników Umysłowych odnośne żądanie. (W tekście pierwotnym, który zacytowano, ponieważ podówczas istniał Zakład Ubezp. Prac. Umysłowych, zgłoszenia należało dokonywać do tego Zakładu. Obecnie z uwagi na to, że funkcje w zakresie ubezpieczenia pracowników umysłowych spełniają ubezpieczalnie społeczne w myśl § 17 i 18 rozp. z 28-go grudnia 1933 r., Dz. U. R. P. nr. 103, poz. 818, powyższy zwrot „Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych" należy zastąpić zwrotem „ubezpieczalnie społeczne").

Na tle powyższych przepisów Najwyższy Trybunał Administracyjny w wyroku z dnia 28. 10. 1938 r. l. rej. 4552/36 wypowiedział następujące opinie prawne.

1. „Zwolnienie od obowiązku ubezpieczenia osób, wymienionych w art. 6 rozporządzenia o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, może mieć miejsce dopiero wówczas, gdy ziszczeniem się innych warunków, żądanie zwolnienia od ubezpieczenia zakomunikowane zostanie instytucji ubezpieczeniowej.

2. „Nie jest niezgodny z art. 6 rozporządzenia o ubezpieczeniu pracowników umysłowych przepis § 12 rozporządzenia wykonawczego z dnia 22 grudnia 1927 r. przewidujący, że żądanie zwolnienia od obowiązku ubezpieczenia powoduje skutki prawne dopiero z chwilą podania żądania tego do wiadomości Zakładu Ubezpieczeń i że nie jest ono skuteczne wstecz.

Powyższy pogląd prawny N. T. A. usuwa ewt. wątpliwości, czy pracownik posiadający warunki (na własne żądanie mogą być zwolnieni z omawianego ubezpieczenia, m. in. studenci wyższych uczelni, adwokaci, lekarze, inżynierowie, architekci, pochodzący z wyboru członków zarządów osób prywatnych, duchowni oraz bliżsi członkowie rodziny pracodawcy), uprawniający go do zgłoszenia wniosku o wyłączenie z ubezpieczenia normalnego przepisami cyt. rozporządzenia o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, który dopiero po pewnym czasie wystąpi z wnioskiem o zwolnienie go z ubezpieczenia, może wnioskiem swym obejmować okres miniony.

W nawiązaniu do zapowiedzianej wizyty p. Ministra Przem. i Handlu Romana w Związku Fabrykantów otrzymaliśmy w ostatniej chwili wiadomość, że p. Minister zmuszony jest przyjazd do Związku na krótki czas odroczyć. O nowym terminie przyjazdu osobno zawiadomimy.

Związek Fabrykantów.

Handel zagraniczny.

Wykorzystanie niemieckich kredytów inwestycyjnych.

W dniu 27 lutego rb. w Ministerstwie Przemysłu i Handlu, pod przewodnictwem p. wiceministra A. Rose, odbyła się konferencja w związku z organizacją akcji, mającej na celu należyte wykorzystanie kredytu inwestycyjnego, przeznaczonego na zakupy maszyn i urządzeń technicznych w Niemczech.

Zebranie zagaił p. wiceminister Rose, podkreślając, iż zadaniem konferencji jest dokładne poinformowanie życia gospodarczego o możliwościach korzystania z kredytów przy zakupach inwestycyjnych z Niemiec, objętych umową polsko-niemiecką z dn. 30 września 1938 r.

Następnie p. dr Paweł Minkowski, dyrektor B. G. K. przedstawił zasadnicze warunki umowy oraz procedurę ubiegania się kredyty, których uzyskanie uzależnione jest od dopełnienia szeregu warunków gwarancyjnych na terenie Banku Gosp. Kraj.

W związku z powyższym postanowiono powołać specjalną komisję dla uwzględnienia postulatów średniego i drobnego przemysłu. Jako przedstawiciel przemysłu zachodniopolskiego wszedł do komisji przedstawiciel Związku Fabrykantów w Poznaniu p. prezes Maciejewski.

Podpisanie dodatkowej umowy do polsko-niemieckiej umowy gospodarczej.

Dnia 2 marca 1939 r. podpisana została umowa dodatkowa do polsko - niemieckiej umowy gospodarczej z 1 lipca 1938 r.

Umowa jest wynikiem rokowań, prowadzonych w związku z przyłączeniem do Polski Śląska Zaolziańskiego oraz przyłączeniem Sudetów do Rzeszy.

Obowiązującą dotychczas wysokość obrotów towarowych pomiędzy Polską a Gdańskiem z jednej strony a Rzeszą Niemiecką z drugiej strony, podwyższona została z 260 miln. zł do 300 miln. zł rocznie dla każdej strony.

Jednocześnie odbyło się w Warszawie kwartalne posiedzenie polsko - niemieckich komisyj rządowych, na którym ustalona została wysokość wywozu polskiego do Niemiec na następne trzy miesiące.

Obrót towarowy z Czechosłowacją.

W wykonaniu umowy polsko - czechosłowackiej z dnia 23 grudnia 1938 r. w sprawie wyrównywania wzajemnych zobowiązań handlowych finansowych do rozrachunku zostały dopuszczone należności z nast. tytułów:

a) za towary pochodzenia czesko-słowackiego sprowadzone do Polski,
b) z tytułu kosztów robocizny w obrocie uszlachetniającym polsko-czechosłowackim,
c) z tytułu kosztów ubocznych, wynikających z obrotu towarowego między Polską a Czechosłowacją, jak: koszty transportu, prowizje, koszty ekspedycji, koszty ubezpieczenia transportów etc. oraz takichże kosztów, wynikających z obrotu towarowego Polski z trzecimi krajami a przypadających osobom fizycznym i prawnym, mającym miejsce zamieszkania lub siedzibę w Czechosłowacji.

Natomiast wyłączone zostały z rozrachunku, oprócz należności wynikających z obsługi pocztowej, telegraficznej, telefonicznej (do rozrachunku są dopuszczone należności wynikające z wzajemnego obrachunku przekazów pocztowych) należności z następ. tytułów:

a) koszty transportu morskiego, przesyłek tranzytowych, łącznie z odnośnymi opłatami,
b) zwrot dodatkowych kosztów tranzytu, w wypadkach, jeżeli koszty to były zapłacone w wolnych dewizach (np. koszty ubezpieczenia, transportu morskiego itd.).

Dla przeliczenia koron cz. na złote przy regulacji należności przez konta rozrachunkowe, ustalono, aż do odwołania nast. kurs:

100 Kcz. = 18,11 zł.
100 zł. = 552,18 Kcz.

Wypłaty za należności w innych walutach obcych, niż polska lub czechosłowacka, należy przyjmować po średnim urzędowym kursie. Giełdy Warszawskiej z dnia poprzedzającego daną wpłatę.

Przy wpłatach na r-k Piru Bank obowiązany jest pobierać dodatkowo, oprócz samej wpłaty, tytułem opłat na rzecz Piru 0,5% (pół procent) od wartości fakturowej przy wpłatach towarowych, i 0,3% — od sumy wpłat nie towarowych. Minimum opłata wynosi zł 1,—.

Świadectwa rozrachunkowe na wywóz wszystkich towarów, wydawać będą wyłącznie Centrala i Delegatury Polskiego Instytutu Rozrachunkowego.

Z informacjami PIR'u dla importerów i eksporterów do Czechosłowacji PT członkowie mogą zapoznać się w Biurze Związku Fabrykantów (Bt. 13).

Sprawa przydziału dewiz przy wyjazdach w celach handlowych do Niemiec.

Związek Fabrykantów zwrócił się w tych dniach za pośrednictwem Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu do Polskiego Instytutu Rozrachunkowego w Warszawie z memoriałem w sprawie przyznania również przy wyjazdach w celach handlowych do Niemiec chociażby w 50% tanich marek niem. tzw. „Registermark". O wyniku tej akcji zawiadomi się członków po nadejściu odpowiedzi.

Targi i Wystawy.

Wystawa elektro-mechaniczna.

Z okazji XI Walnego Zgromadzenia Stowarzyszenia Elektryków Polskich, które odbędzie się w dniach od 15—20 czerwca br. w Katowicach i Cieszynie, Stowarzyszenie organizuje w okresie od 15—25 czerwca br. „Wystawę Elektro - mechaniczną", przeznaczoną wyłącznie dla wyrobów przemysłu krajowego.

Wystawa Elektro-mechaniczna S. E. P. obejmować będzie przemysł elektrotechniczny, radiotechniczny, teletechniczny, mechaniczny w szczególności dotyczący wyposażenia elektrowni, górnictwa i hutnictwa, oraz chemiczny pracujący na potrzeby rynku elektrotechnicznego.

Ustawowe uregulowanie dziedziny Targów i Wystaw.

Na ostatnim posiedzeniu Rady Ministrów przyjęto projekt ustawy o wystawach i targach gospodarczych oraz aukcjach. W czasie zaś najbliższym znajdzie się on pod obradami Sejmu. W ten sposób zostanie wreszcie uporządkowana tak ważna dziedzina naszego życia gospodarczego. Dotychczas bowiem w organizowaniu różnego rodzaju targów i wystaw istniał chaos. Jedne drugim czyniły konkurencje, a częstymi bywały wypadki, w których niejednej imprezie targowej nie można było przyznać celowości gospodarczej.

Na konieczność uregulowania sprawy zwracały niejednokrotnie uwagę Targi Poznańskie, które stały na stanowisku, iż instytucja Targów musi spełniać zawsze

zadanie podwójne: oddziaływać dodatnio na życie gospodarcze, z jednoczesnym zapewnieniem wystawcy maksymalnych korzyści w zakresie rozszerzenia rynku zbytu dla jego przedsiębiorstwa.

Warunków tych targi i wystawy w okresie ich „inflacji“ absolutnie spełniać nie mogły.

Aczkolwiek wspomniana ustawa zacznie działać najwcześniej w drugiej połowie roku bieżącego, niewątpliwie samo pojawienie się o niej wiadomości przyczyni się do ograniczenia ilości targów i wystaw, które co roku mnożyły się w Polsce coraz więcej. Dlatego też liczyć można, iż zbliżające się Targi Poznańskie (30 kwietnia do 7 maja rb.) zdołają skupić na swych terenach tym liczniejszy zastęp wystawców i ściągnąć do Poznania tym większe rzesze klienteli interesującej się targami.

Wydanie ustawy o wystawach i targach gospodarczych sfery gospodarcze przyjmą z prawdziwym zadowoleniem.

Przyszłość przemysłowa Polski w średnich i drobnych warsztatach.

Polska jest krajem posiadającym typowe warunki dla rozwoju drobnego i średniego przemysłu. Jeżeli postawiono dalekowzroczny program uprzemysłowienia Polski, to nie ulega wątpliwości, iż w jego realizacji odegra decydującą rolę średni i drobny przemysł. Przewaga tego typu przemysłu w gospodarstwie polskim uzewnętrznia się doskonale na corocznej ekspozycji Targów Poznańskich. Również i w roku bieżącym średni i drobny przemysł będzie dominował na Targach Poznańskich, aczkolwiek i przemysł ciężki weźmie w nich udział.

Przemysł średni i drobny, reprezentowany przez rzemiosło, stanowi znacznie pojemniejszy rynek pracy, aniżeli przemysł wielki. To też przy realizacji programu uprzemysłowienia Polski, względy te winny być wzięte przede wszystkim pod uwagę. Tym więcej, że na uruchomienie tego typu przedsiębiorstw wystarczą niższe nakłady kapitałowe, aniżeli przy uruchamianiu kolosów przemysłowych.

Różne.

Powołanie do życia Komitetu Organizacyjnego Instytutu Popierania Wynalazków.

Chcąc przystąpić w sposób konkretny do akcji mającej za zadanie zorganizowanie pomocy dla wynalazczości w Polsce, Minister Przemysłu i Handlu powołał pod przewodnictwem p. Inż. K. Jackowskiego, Dyrektora Muzeum Techniki i Przemysłu, Komitet Organizacyjny Instytutu Popierania Wynalazków. Zadaniem Komitetu ma być opracowanie projektu organizacji tej akcji. W skład Komitetu wejść mają przedstawiciele zainteresowanych resortów, jak również przedstawiciele samorządu gospodarczego, instytucyj technicznych i eksperci.

Zaopatrzenie pojazdów mechanicznych w szyby nierozpryskujące się.

Izba Przemysłowo - Handlowa w Poznaniu zawiadamia, że ze względu na niedostateczny stan krajowej produkcji szyb bezpieczeństwa, Ministerstwo Komunikacji pozostawiło Urzędom Wojewódzkim możność przedłużania terminu oszklenia szybami bezpiecznymi na okresy trzymiesięczne lub dłuższe w razie stwierdzenia rzeczywistego braku szyb wyrobu krajowego na rynku.

Wyrok N. T. A. w sprawie sprzedaży prawa do wyłącznej fabrykacji.

Według poglądu Najwyższego Trybunału Administracyjnego, zawartego w motywach wyroku z dnia 28. X. 1938 r. L. Rej. 5748/36, wyzbycie wynalazku (sprzedaż prawa do wyłącznej fabrykacji), jako prawa majątkowego nie stanowi w myśl art. 7 ustawy o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. Nr. 2/1936 poz 6) dochodu, podlegającego opodatkowaniu.

Z drugiej zaś strony wydatek na nabycie takiego prawa, stanowiącego źródło dochodu nie podlega — w myśl art. 8 p. l. ustawy o podatku dochodowym u nabywcy potrąceniu z dochodu podatkowego.

Cykl referatów popularnych.

Związek Ekonomistów T. Z. w Poznaniu urządza cykl wykładów na tematy popularne z nast. prelekcjami (po 15. III.):

1. Dr. Stefan Rosiński, Prof. U. P. 16. III. 39: „Pieniądz a dobrobyt narodu.
2. Dr. Józef Rzóska, zast. nacz. dyr. Z. U. W. w Poznaniu 20. III. 39: „Kierunki inwestycyj publicznych“.
3. Mgr. Józef Kawczyński, dyr. Izby Przem.-Handl. w Gdyni, 27. III. 39: „Wpływ reglamentacji polskiego handlu zagranicznego na koniunkturę wewnętrzną“.
4. Mgr. Brunon Sikorski, poseł, dyr. Naczeln. Rady Zrzeszeń Kupiectwa Polskie w Warszawie, 3. IV. 1939: „Walka czy współdziałanie karteli publicznych i prywatnych“.
5. Dr. Aleksander Całkosiński, dyr. Rady Spółdzielczej w Warszawie, 17. IV. 39: „Dwadzieścia lat spółdzielczości w państwie polskim“.
6. Dr. Edward Taylor, prof. U. P., 24. IV. 39: „Zagadnienie reformy rolnej“.
7. Dr. Florian Barciński, prof. Akad. Handl. w Poznaniu, 1. V. 39: „Podstawy surowcowe uprzemysłowienia Polski“.
8. Dr. Bolesław Kasprowicz, dyr. Rady Interesantów Portu w Gdyni, 4. V. 39: „Transport morski ze szczególnym uwzględnieniem udziału i roli Gdyni“.
9. Dr. Jan Piotrowski, dyr. S. A. „Stomil“ w Poznaniu, 9. V. 39: „Problem komunikacji a rozbudowa rynku wewnętrznego“.

Przygotowanie personelu obrony przeciwlotnicej i przeciwgazowej.

Na podstawie art. 5 pkt. 1, 11 i 14 oraz art. 6 ustawy z dnia 15 marca 1934 r. o obronie przeciwlotniczej i przeciwgazowej (Dz. U. R. P. Nr. 80) wydała Rada Ministrów rozporządzenie z 24-go stycznia 1939 r. ogłoszone w Dz. U. R. P. Nr. 10 o obowiązkach osób fizycznych i prawnych oraz władz i instytucji w dziedzinie przygotowania personelu obrony przeciwlotniczej i przegazowej w czasie pokoju.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 15 lutego 1939 r. Szczegółowe informacje dla PT członków w tej sprawie przesyłamy w załączonym okólniku Centr. Zw. Przem. Pol.

Ulgowy przewóz maszyn rolniczych.

Kieraty, maneże oraz przystawki do nich korzystały z taryf ulgowych tylko w tym wypadku, kiedy były przewożone w stanie kompletnie zmontowanym. Z dniem 25. I. 1939 r. Ministerstwo Komunikacji uwzględniło postulaty rolnictwa przyznając dla części tych maszyn takie same taryfy, z jakich korzystają kieraty itp. Części tych maszyn rolniczych korzystać będą od tej pory z opłat klasy III za przesyłki drobnicowe oraz 5-tej za przesyłki wagonowe, przy czym o ile obliczenie według klas drobnicowych da opłaty tańsze, stosuje się je również do przesyłek wagonowych.

Ośrodek żeglarski L. M. K.

Okręg Poznański L. M. K. rozpoczął nad jeziorem Kierskim budowę ośrodka żeglarskiego, przeznaczonego dla młodzieży szkolnej. Liga Morska i Kolonialna wierzy, że przemysł Wielkopolski poprze jej prace, zmierzające do wyszkolenia żeglarskiego młodzieży i zwraca się z prośbą o pomoc w gotówce, wzgl. w materiałach (cegły, wapno, kafle, okucia, drzewo, instalacje, urządzenia itp.).

Ofiary prosi L. M. K. składać na konto PKO Nr. 201 376, względnie w Zarządzie Okręgu L. M. K. Poznań, ul. Nowa 1 m. 5.

Sprawa postoju samochodów w śródmieściu.

Według obowiązujących przepisów komunikacyjnych w mieście Poznaniu zabroniony jest postój pojazdów na licznych ulicach śródmieścia w czasie od godziny 10 do 18-tej.

Wykonywanie przez policję tego przepisu nastręczało niejednokrotnie szereg trudności przedsiębiorstwom przemysłowym przy dostawie drobnych nieraz przesyłek dla odbiorców.

W sprawie tej zwrócił się Związek Fabrykantów do Starostwa Grodzkiego w Poznaniu i w załatwieniu tej interwencji otrzymał od p. Starosty Grodzkiego informację, że Komenda Policji Państwowej na m. Poznań otrzymała polecenie tolerowania krótkich postojów samochodów ciężarowych bez zamknięcia motoru celem uskutecznienia wyładowania wzgl. załadowania mniejszych ilości towarów, skrzyń itp., również w okresie zasadniczego zakazu postoju.

Nie oznacza to oczywiście, aby można w czasie po godz. 10-tej dokonywać przeładunków towarów szczególnie ciężkich lub większych przeładunków.

Ofiara przemysłu mydlarskiego na F. O. N.

Centralny Związek Przemysłu Mydlarskiego, którego prezesem jest p. radca Stanisław Stempniewicz, wiceprezes Związku Fabrykantów w Poznaniu, złożył na ręce Pana Ministra Przemysłu i Handlu ofiarę na Fundusz Obrony Narodowej w kwocie 5.000 zł.

Wydawnictwa.

H. Molicki: PIEKARSTWO POLSKIE. Z przedmową dr Jahody - Żółtowskiego, Prezesa Izby Rzemieślniczej w Krakowie. Książnica — Atlas. Lwów — Warszawa. Str. 94 zł 1,80.

Książka ta jest pierwsza tego rodzaju publikacją polską. Obejmuje ona całokształt zagadnień piekarstwa w Polsce, opracowany na podstawie najpoważniejszej literatury tego działu. Na

†

Dnia 26 lutego 1939 r. zmarł

śp. inż. Stanisław Hedinger

współwłaściciel firmy W. i St. Hedinger

Dnia 1 marca 1939 r. zmarł

śp. Antoni Stempniewicz

współwłaściciel firmy J. i St. Stempniewicz

Zmarli byli gorliwymi członkami Związku Fabrykantów w Poznaniu i pamięć o nich zachowamy na zawsze.

Związek Fabrykantów

treść wydawnictwa składają się następujące rozdziały: 1. Historia piekarstwa, 2. Wytwórnia pieczywa, 3. Urządzenia techniczne piekarni, 4. Materiałoznawstwo piekarskie. 5. Technika pracy, 6. Konserwacja pieczywa, 7 Obliczenia techniczne, 8. Kalkulacja zawodowa, 9. Higiena i bezpieczeństwo, 10. Stan obecny piekarstwa, 11. Stan prawny w piekarstwie.

Książka ma służyć jako podręcznik dla uczniów dokształcających szkół zawodowych, właścicieli piekarń, mistrzów, czeladników i praktykantów piekarskich, komisyj i kandydatów do egzaminów mistrzowskich i czeladniczych piekarskich, cechów piekarskich, kupców mącznych i mynarzy.

Inż. Mieczyław Rogowski POŻARY W ZAKŁADACH PRZEMYSŁOWYCH. Warszawa 1938. Nakł. Związku Straży Pożarnych R. P.

Praca pow. stanowi cenną nowość. W zwartym i przejrzystym układzie omówiono przyczyny pożarów, niebezpieczeństwo ztąd powstałe, oraz środki do opanowania pożarów. Cenne są uwagi dot. pożarów w poszczególnych branżach przemysłu.

Praca omawiana zawiera na koniec warunki dla ubezpieczeń fabrycznych Państw. Zakł. Ub. Wzaj. oraz przepisy bezpieczeństwa ogniowego.

Znaczna ilość rycin zwiększa przejrzystość i użyteczność książki.

Redakcja i Administracja: Poznań, ul. Rzeczypospolitej 1 — Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.
Zakład i miejsce odbicia: Drukarnia Wydawnicza Fr. Krajna Spółka z o. o., Poznań, Strzałowa 2a.